

Motion till riksdagen 2009/10:So427

av **Solveig Zander (c)**

Ungdomars rökvanor och tobaksberoende

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att finna metoder som motverkar att ungdomar röker och nyttjar tobak.

Motivering

Varje år börjar 16 000 ungdomar röka. Det visar en ny undersökning som Cancerfonden låtit genomföra om rökvanor och attityder till rökning bland ungdomar (16–20 år). År 2002 satte regeringen upp delmål för det tobaksförebyggande arbetet. Det innebar bland annat att antalet ungdomar som började röka eller snusa skulle halveras till 2014. Det går inget vidare, för CAN-undersökningen visar att andelen rökare bland gymnasister i årskurs 2 de senaste åren har varit relativt konstant eller till och med ökat.

Cancerfondens undersökning visar att rökvanor är starkt kopplat till socioekonomiska förutsättningar. Vidare framgår det i undersökningen att det finns ett tydligt samband mellan framtidsutsikter och rökning. Ju mindre tilltro till de egna framtidsmöjligheterna, desto större är sannolikheten att fastna i tobaksberoende. Bland dem som inte planerar att studera på universitet är andelen rökare dubbelt så hög som bland dem som tänker läsa. Dessutom framgår det också i undersökningen att de som inte tror sig om att få de jobb de vill ha röker mer.

Bland dem som röker uppger de olika skäl till varför, bl.a. beror det på att deras kompisar röker. Dessutom säger också undersökningen att benägenheten att röka ökar om man har föräldrar som röker. Skäl till att sluta röka kan, enligt undersökningen, vara hälsorisker, försämrad kondition, högre priser eller svårare att få tag på tobak, påföljder från föräldrarna eller att kompisarna slutar.

Fel! Okänt namn på

Det var fyra år sedan rökförbud infördes på restauranger. Det var en mycket bra åtgärd, men det behövs mer. Det är dags att ta nästa kraftfulla steg, vilket bl.a. kan vara:

- ? Inför licensierade försäljningsställen. Säljer man till yngre kan man bli av med försäljningslicensen.
- ? Det behövs mer forskning om vilka mekanismer som styr rökningen.
- ? Exponeringsförbud av tobak i butik.
- ? Höjd åldersgräns vid inköp av tobak och snus.
- ? Högre priser.

Många länder har redan bestämt att rökning ska förbjudas. Sverige borde anamma det. I Norge har man fattat beslut om dold försäljning. I Finland planerar man att göra likadant. Sverige borde följa efter. Samtidigt är det mycket angeläget att vi via forskningen kan identifiera problemen och de mekanismer som får ungdomar att börja röka och fastna i tobaksberoendet. Det är dags att agera nu!

Stockholm den 2 oktober 2009

Solveig Zander (c)